

Turvallista ja mukavaa automatkaa lapsille

Auton matkustajien turvallisuuden onnettomuustilanteissa kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Matkustus- ja turvallisuudesta on tullut eräs tärkeimmistä autovalmistajien kilpailukeinoista ja autojen turvallisuutta vertaillaan törmäystesteillä, joiden luotettavuutta parantavat kansainvälisesti hyväksytyt normitukset.

Autojen turvallisuudessa on huomio keskitetty aikuisiin, joille autojen matkustamotilat ovat luonnollisesti muutenkin suunniteltu. Nyt suunnittelijat ja viranomaiset ovat kuitenkin kiinnittäneet kasvavassa määrin huomiota myös lapsimatkustajien turvallisuuteen. Monet onnettomuuksien simulointikokeet ovat paljastaneet, kuinka turvaton lapsimatkustaja on törmäystilanteissa. Nyt on huomattu, että pieni lapsi voi loukkaantua autossa jopa voimakkaissa käänteissä tai jarrutuksessa vaikka varsinaista onnettomuutta ei sattuisikaan. Aikuisten hengen pelastava ja vakavilta loukkaantumisilta estävä turvatyyny "air-bag" on useissa kokeissa todettu olevan lapsimatkustajille jopa hengenvaarallinen.

Lasten turvaistuimet lakisääteisesti pakollisia

Kuluvan vuoden toukokuun alusta alkaen Tieliikennelaki määrää, että kaikkien alle 135 cm pituisten lasten on käytettävä autossa lapsille tarkoitettua turvalaitetta. Käytännössä tämä tarkoittaa ns. lasten tur-

vaistuinta. Lain mukaan yli kolme vuotta vanhaa lasta saa vain satunnaisesti kuljettaa lyhyitä matkoja takapenkillä turvavöissä, mikäli autossa ei muita turvalaitteita ole. Etupenkillä lapsimatkustajan on aina oltava turvalaitteessa.

Autojen valmistajat eivät ole ainakaan vielä varustaneet autoja valmistusvaiheessa näillä turvalaitteilla, joten lapsiperheiden on hankittava lasten turvalaitteet, lähinnä turvakaukalot ja -istuimet erikseen. Jotkut autojen valmistajat ovat jo tosin varustaneet uusimmat mallinsa standardisoiduilla turvaistuinten kiinnityspisteillä. Autoliikkeitä tarjoavat nykyisin valikoiman omiin automerkkeihinsä sopivia turvalaitteita, mutta käytetyn auton ostajan on useimmiten hankittava turvalaitteet ertokoisliikkeistä. Lastentarvikeliikkeitä ovat perinteisesti myyneet valtaosan lasten turvaistuimista muiden lastentarvikkeiden, kuten mm-vaunujen, rattaiden ja kantokorien ohella. Nyt, kun turvaistuimista tuli lakisääteisiä, pakollisia lisävarusteita, on niiden myyntiin panostettu myös auto- ja autorivike- ja varaosaliikkeissä. Näissä liikkeissä autokohtainen asiantuntemus on usein tuntuvasti parempaa kuin lastentarvikeliikkeissä ja kuhunkin autoon ja käyttötärpeisiin parhaiten soveltuva lasten turvaistuin tai -kaukalo löytyy varmimmin juuri näistä liikkeistä.

Mikäli suinkin mahdollista on turvaistuin aina sijoitettava siten, että lapsi istuu siinä selkä me-

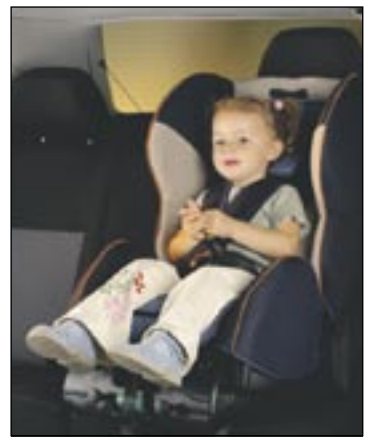
painolle sopiva. Tätä varten hyväksytyt turvaistuimet on jaettu kolmeen luokkaan lapsen painon mukaan. Pienin luokka kattaa lapset pikkuvauvasta 13 kiloon asti. Nämä istuimet ovat yleensä ns. turvakaukaloita, joissa lapsi on puollittain makaavassa asennossa. Keskiluokka kattaa painokilot 9-18 ja suurin turvaistuin on tarkoitettu 15 - 36 kilon painoisille lapsille. Tätä suuremmat lapset voivat käyttää aikuisten tapaan turvavöitä, mutta heidänkin on turvallisinta matkustaa vain takapenkillä, sillä etumatkustajille tarkoitettua turvatyynyä eivät välttämättä tarjoa suoja-

heille.

Istuimille ja kiinnitysmekanismille standardit

Kaikkien myynnissä olevien lasten turvaistuinten on täytettävä eurooppalainen ECE-R44 -standardin normit ja niillä tulee olla tästä asianmukainen hyväksyntä. Hyväksymisestä kertova merkintä tulee olla siis kaikissa lastenistuimissa. Takavuosina myynnissä oli lastenistuimia, jotka eivät välttämättä olleet lainkaan turvaistuimia sanan varsinaisessa merkityksessä, vaan ne saattoivat jopa lisätä onnettomuusriskiä. Vanhojen, perintönä kulkevien lastenistuimien käyttöä tulee siis varoa.

Lastenistuimille on kehitetty myös standardisoitu kiinnitysmekanismi. Tämä Isofix-kiinnitysmekanismi on jo vakiovarusteena monissa autoissa ja se yleistyy koko ajan. Mikäli autossa on vakiona Isofix-kiinnityspisteet, on siihen sopiva istuin kiinnitettävissä ja irroitettavissa kätevästi ja turvallisesti. Tällöin ei auton turvavöitä tarvita lainkaan. Muutenhan las-

tenistuimen asennuksessa hyödynnetään turvavöiden kiinnityksiä.

Hyvä sijoitus lapsen turvallisuuden ja mukavuuteen

Hyvä lasten turvaistuin on paitsi turvallinen, myös mukava ja lapsi viihtyy siinä hyvin. Kunnollinen istuin varsinkin isoimmille lapsille maksaa jo useita satoja, mutta se myös takaa lapselle turvallisen ja mukavan matkan. Hyvä istuin myös "istuu" auton muuhun interiööriin häiritsemättä sen ilmettä liikaa, sekä on helposti irrotettavissa ja kiinnitettävissä. Eräissä istuimissa on myös "kasvuvaraa", eli ne ovat haluttaessa muunneltavissa luokkaa suuremmille lapsille.

Lisätietoja lastenistuimista on saatavissa mm. seuraavista linkeistä: www.liikenneturva.fi, www.autoliitto.fi, www.kaha.fi, www.storchenmuehle.de

Kuluttaja -lehti testasi keväällä markkinoilla olleita lastenistuimia ja kyseinen testi on julkaistu lehdessä 5/2006. Tuolloin testissä eivät esiintyneet kaikki nytemmin markkinoilla olleet istuimet. Esimerkiksi auto- ja varaosaliikkeissä myyntiin on tuon jälkeen tullut uusia tasokkaita istuinmerkkejä.

Kuvat: SMT

Tieliikennelaki määrää, että kaikkien alle 135 cm pituisten lasten on käytettävä autossa lapsille tarkoitettua turvalaitetta. Käytännössä tämä tarkoittaa ns. lasten turvaistuinta.

nosuuntaan. Lapsen pään paino suhteessa kehon kokonaispainoon on niin suuri, että jo suhteellisen pienessä nopeuksissa tapahtuva törmäys saattaa aiheuttaa vakavia murtumia niskassa ja selässä. Selkämenosuuntaan istuttaessa pienenee tällainen riski olennaisesti. Itse asiassa kaikkien auton matkustajien olisi turvallista istua juuri näin!

Istuimen oikea koko tärkeä

Turvalaitteita koskevan lain mukaan lasten turvaistuinten on oltava siinä kuljetettavan lapsen mitoilta ja